

Budujeme partnerstvá

PROJEKT KLÍMAPARK HUSK 1101/2.2.1/0158

Správa z medzinárodného odborného seminára

„REINTENZIFIKÁCIA TRÁVNÝCH PORASTOV”

konaného v dňoch 19.mája 2015 v regióne Banská Bystrica – Pstruša/Detva, SK.

V súčasnosti realizuje Národné poľnohospodárske a potravinárske centrum – Výskumný ústav trávnych porastov a horského poľnohospodárstva (NPPC-VÚTPHP) v Banskej Bystrici spoločne so Samosprávami 2 obcí Szigetmonostor a Pócsmegyer, s Univerzitou Corvinus – Budapešť a s Regionálnym environmentálnym centrom pre východnú a strednú Európu, aktivity medzinárodného projektu HUSK1101/2.2.1/0158. Hlavným zámerom projektu v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Maďarská republika – Slovenská republika 2007-2013 je podpora územného rozvoja s pozorovaním priaznivosti vplyvov na zložky životného prostredia.

V záujme udržateľnosti projektových zámerov a ochrany prírodného prostredia sa v priebehu trvania projektu vypracováva ekologická koncepcia so zabezpečením metód vzdelávania a zvýšenia environmentálneho povedomia pre návštevníkov novovytvorených informačných priestorov. Zložky životného prostredia sú analyzované v agrochemickom laboratóriu, ktorými sa v rámci riešenia projektu zabezpečuje vývoj infraštruktúry analytických prístrojov a zariadení.

Dňa 19. mája 2015 organizovali projektoví partneri medzinárodný odborný seminár kombinovaný s praktickými ukázkami v teréne. Cieľom seminára bola stručná prezentácia projektových aktivít, výskumných výsledkov, prezentácia prísevov a najnovších poznatkov z charakteristiky ponúkaných osív pre obnovu TTP, pre potreby bioplynových staníc a ukážky prác bezorbových sejačiek.

Organizáciou seminára bolo poverené NPPC – VÚTPHP v Banskej Bystrici. Seminár sa konal v obci Vígľaš-Pstruša v konferenčnej sále Masarykov dvor, praktické ukážky poľnohospodárskych zariadení pre jednotlivé metódy prísevov boli prevedené v okolí obce Pstruša, obhliadka bioplynovej stanice v obci Detva. Seminár bol vedený v slovensko-česko-maďarskom jazyku. Adresa: (Pstruša 339, 962 02 Vígľaš, SK), <www.masarykov-dvor.sk> GeoMaps [48.546367, 19.319874].

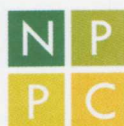
Registrácia a privítanie zahraničných a domácich účastníkov seminára:

Účastníci seminára boli privítaní v rámci prezentácie syrovými výrobkami miestneho regiónu vyrábaných tradičným údením z kvalitného mlieka z horských a podhorských oblastí.

Účastníci: celkovo bolo 39 účastníkov, z toho 30 tuzemských a 9 zahraničných účastníkov (ČR a MR)

Priebeh seminára: seminár prebiehal v súlade s predpokladaným harmonogramom programu.

Cieľ seminára: Cieľom seminára bola stručná prezentácia projektových aktivít a prezentácia vedeckých a výskumných výsledkov v aplikovanom výskume v nasledovných oblastiach: ochrana zložiek životného prostredia, uhlíkové hospodárstvo, možnosti inovovaných

Budujeme partnerstvá

technológií a metód prísievov na trávnych porastoch vo vzťahu k efektívnosti klíčivosti prisievaneho osiva a produkcie, technologické spracovanie biologicky rozložiteľných látok ako obnoviteľných zdrojov energie, metódy zvýšenia environmentálneho povedomia. Prezentované výsledky napomôžu k riešeniu aktuálnej problematiky zatrávňovania, k sequestrácii uhlíka do nadzemnej i pôdnej biomasy, k energetickým možnostiam spracovania (využitelnosť formou tepelnej a elektrickej energie) odvedených plyných zložiek biologicky rozložiteľných látok, pre potreby podkladov k tvorbe ekokonceptie v oblasti novovzniknutých otázok pre klimatickú zmenu a pre udržateľný rozvoj.

Priebeh medzinárodného odborného seminára:

Prezentácia zámerov projektu a partnerských aktivít projektu HUSK1101/2.2.1/0158

Prezentácie výsledkov projektu a prezentácie vedeckých prednášok viedli Ing. Milan Michalec, CSc. (odborný garant projektu, SK) a Mgr. Alena Rogožníková (projektová manažérka, SK).

Seminár zahájil riaditeľ NPPC-VÚTPHP Banská Bystrica - Ing. Milan Túroci (SK).

Za zástupcov predstavenstva domácich poľnohospodárskych subjektov vystúpil so svojou prezentáciou Agrosev-Detva jej zakladateľ a konateľ – Martin Malatinec, Agrosev, s.r.o. Detva, (SK).

Za maďarských partnerov vystúpil a priblížil aktivity maďarských partnerov, zástupca projektového koordinátora a manažmentu vedúceho partnera Szigetmonostor Programu HUSK1101/2.2.1/0158, odborník pre ekológiu v regióne Szentendre – Igor Dukay (HU).

Za projektového partnera zo slovenskej strany vystúpila manažérka projektu, A. Rogožníková, CBP – NPPC-VÚTPHP Banská Bystrica (SK), ktorá prezentovala harmonogram cezhraničnej spolupráce v prípravných fázach, s možnosťami vstupných faktorov (kapacita ľudských zdrojov vo výskumnej sfére) a s možnosťami výstupných faktorov (finančné zabezpečenie vývoja infraštruktúry laboratórneho a pomocného zariadenia pre potreby vedy a agrochemického výskumu).

Prezentácia odborných príspevkov

Vo svojej odbornej prezentácii „Sequestrácia uhlíka v súvislosti s aktívnou krajinotvorbou“ poukázala A. Rogožníková, CBP – NPPC-VÚTPHP Banská Bystrica (SK), na základné danosti biotických a abiotických faktorov pre tvorbu kvality lúk a pasienkov na území Slovenska, na potrebu hodnotenia vlastností pôd a obsahu pôdnej organickej hmoty z hľadiska dlhodobých zámerov zmiernenia klimatickej zmeny a udržateľnosti pôdnej produkčnej schopnosti viazaním uhlíka v pôdnej zložke.

Problematiku obnovy trávnych porastov z ekologických a pratotechnických dôvodov priblížil vo svojom odbornom príspevku „Reintenzifikačný faktor – prísiev“ M. Michalec, garant projektu Klímapark, zástupca pre vedu a výskum NPPC- VÚTPHP Banská Bystrica (SK). V technológii obnovy sa venoval najmä svahovitým pozemkom a pozemkom s plytkou a orníchnou vstvou, t.j. kamenistým, kde by sa klasickou orbou mohla spôsobiť erózia vyoraním veľkého množstva kamenia. Okrem ekologických eliminácií vyhodnotil vo svojom príspevku aj ekonomický prínos úspor nákladov v porovnaní s klasickou technológiou až o 60 %.

Budujeme partnerstvá

Možnosti využitia prísevov rôznych mechanizačných a inovovaných zariadení predniesol vo svojom odbornom príspevku „Reintenzifikácia trvalých trávnych porastov v ČR“ Ing. Alois Kohoutek, CSc., VURV Praha (CZ), pričom hodnotil efektivitu prísevov klíčovosťou trávnych, ďatelinových a ďatelinotravných miešaniek. Reintenzifikácia trávnych porastov prebieha predovšetkým z dôvodov zvýšenej požiadavky vstupného substrátu pre potreby bioplynových staníc. V súčasnosti sa zaoberajú aj možnosťou kombinovanej produkcie trávnych osív s kukuricou.

O možnostiach využitia produkcie z obnovovaných porastov predniesol svoj odborný príspevok „Najnovšie poznatky z ponuky osív pre obnovu lúk, pasienkov a pre potreby bioplynových staníc“ Ing. Ivan Houdek, DLF Hladké Životice (CZ). K obnove trávnych porastov pristupovali podľa cieľových požiadaviek na produkciu, či išlo o obnovu pasienkov podľa jednotlivých kategórií zvierat (hovädzí dobytok, ovce, kone) v päťročných cykloch, či išlo o potreby bioplynových staníc. Vo svojich pokusoch sa zaoberali produkciou bioplynu a metánu z hybridov určitých trávnych druhov.

Prednáškovú časť seminára ukončila projektová manažérka A. Rogožníková, ktorá účastníkov zároveň pozvala na prehliadku poľnohospodárskej mechanizácie na terénne pokusy v okolí Pstruše.

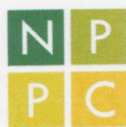
Ukážky prác bezorbových sejačiek

Prednesené odborné príspevky boli obohatené praktickými ukázkami mechanizačného zariadenia pre prísevy.

Účastníci boli oboznámení metódami úpravy trávnych porastov pred aplikovaním prísevov. Predvádzaný bol mechanizmus prstových brán s možnosťou využitia do svahovitosti až 30 stupňov. Pre znevýhodnené podmienky na vysievanie do tvrdej a nerovnej pôdy predviedli pracovníci NPPC-VÚTPHP Banská Bystrica špeciálne upravenú sejačku VREDO – uviedol Ing. M. Michalec, CSc.

K príprave pôdy pred samotným prísevom boli prezentované technológie spracovania mechanizačnými prostriedkami Cambridgské valce so sejačkou a lúčne valce so sejačkou – DLF-TRIFOLIUM Hladké Životice, s.r.o., Ing. I. Houdek, CZ.

V súčasnosti sa stáva vyššou prioritou starostlivosť o trvalé trávne porasty, túto problematiku rieši špeciálna sejačka STP 300 s koltrami – P&L Slovakia, spol. s r. o., Horná Streda, výhody ktorej uviedol Matúš Výbošťok. Technológiu prísevu je možné využiť aj ako dosievanie nepravidelne alebo nedostatočne klíčiach porastov. Zariadenie využíva kombinovaný technologický postup prísevu, kde kolter vytvorí pre osivo lôžko a odstráni prípadné rastlinné zbytky z miesta uloženia osiva. Koltre majú schopnosť nahradiť prácu kultivátorov a kypričov. Prítlak na jeden kolter dosahuje rozmedzie 180-250 kg, čo dáva užívateľom možnosť prísevu a siatia bez obmedzenia aj do ťažkospracovateľných pôd. Pôda je spracovaná iba v páse pre osivo, v priestore medzi riadkami spracovávaná nie je. Obnovenie pôdnej kapilarity zaisťuje utužovacie koleso, ktoré súčasne slúži k nastaveniu presnej hĺbke siatia. Sejačka STP 300 narušuje v trvalom trávnom poraste aj drn pričom pôdu prekyprí len v pásoch. Zabraňuje sa tým masívnemu uvoľňovaniu pôdneho horizontu a zároveň nedochádza k uvoľňovaniu kameňov. Týmto technologickým postupom sa dosahuje až 80% klíčovosť.

Budujeme partnerstvá

Prehliadka bioplynovej stanice

V priebehu exkurzie účastníci mali možnosť prehliadky Bioplynovej stanice na farme dojníc Detva, ktorá využíva jednu z najprogressívnejších technológií v energetike využitím obnoviteľných zdrojov energie. Zariadenie bolo vybudované, podľa údajov vedúceho bioplynovej stanice – Martin Malatinec, ml., za účelom spracovania exkrementov zvierat z miestnej farmy dojníc, ktoré je premiešavané s fytoomasou dopestovanou na poliach a lúkach v blízkom okolí. Ako uvádza: „Pracuje na princípe riadenej fermentácie biomasy a časť produktu fermentácie - bioplyn je spaľovaný v kogeneračnej jednotke vyrábajúcej elektrickú energiu a teplo určené na odovzdanie do distribučných sietí. Druhým produktom fermentácie je „fugát“ využiteľný ako kvalitné tekuté nezapáchajúce biohnojivo aplikovateľné hadicovými alebo diskovými adaptérmí na lúky a polia. Do fermentora dávajú v pravidelných intervaloch trávnu a kukuričnú siláž uskladnenú v silážnych žľaboch. Vznikajúci bioplyn pôsobením baktérií sa zachytáva v bioplynových zásobníkoch, následne je dopravovaný do čistiaceho zariadenia a až potom je vedený do kogeneračnej jednotky, kde sa jeho spaľovaním vyrába elektrická energia a teplo. Spracovávaním obnoviteľných zdrojov na výrobu elektrickej energie a tepla zariadenie prispieva k zníženiu emisií skleníkových plynov.“

Zhodnotenie projektovej aktivity

Pred ukončením odborného seminára bol vytvorený priestor pre diskusný príhovor účastníkov. Projektovú aktivitu vyhodnotili domáci aj zahraniční účastníci ako pozitívny prínos na spoločenskej i odbornej úrovni. Za projektových partnerov z maďarskej strany hodnotil priebeh projektového seminára zástupca koordinátora vedúceho partnera a projektového manažmentu HUSK1101/2.2.1/0158 – I. Dukay, Szigetmonostor (HU), za pozvaných českých účastníkov hodnotil program tohto seminára Ing. A. Kohoutek, CSc. (CZ), ako jeden z vhodne zameraných odborných seminárov najmä pre potreby zvýraznenia súladu produkčných a ekologických služieb trávnych porastov z hľadiska dlhodobých zámerov udržateľnosti rozvoja. V rámci záverečnej diskusie sa projektový partner z maďarskej strany pozitívne vyjadril k rozšíreným okruhom aplikácie predvedených výsledkov aj v ich domácom prostredí pri možnostiach a potrebách rozvoja vidieka. Praktickými ukážkami sa priblížila problematika z praxe a uviedli sa možnosti ďalších výskumných zámerov.

Za projektových partnerov zo slovenskej strany sa za prednesené odborné teoretické i praktické ukážky a za účasť na odbornom seminári poďakoval Ing. M. Michalec, CSc., garant projektu Klímapark, NPPC- VÚTPHP Banská Bystrica (SK), ktorý zároveň ukončil odborný seminár.

Banská Bystrica 20. 05. 2015

Popul *Michalec M. CSc.*

Zapísala: Šimonová R., Rogožníková A.

Budujeme partnerstvá

PROJEKT KLÍMAPARK HUSK 1101/2.2.1/0158

Fotodokumentácia k medzinárodnému odbornému semináru

„REINTENZIFIKÁCIA TRÁVNÝCH PORASTOV”

konaného v dňoch 19. mája 2015 v regióne Banská Bystrica – Pstruša/Detva (SK).

